

Satellitt-nytt

Redaktør: Eivind Motland, Svaneveien 17, 4318 SANDNES
--

Caroline tvinges av luften

Radio Caroline kan bli tvunget til å stoppe sendingene ved utgangen av mars. Årsaken er at flere og flere kanaler kutter analoge sendinger og hopper over til digitalformat. For øyeblikket sender Caroline analogt på Astra, 19.2 grader øst. Kanalen er avhengig av uplinken til Challenge TV, som går over til digitalformat 31. mars.

Radio Carolines Mark Stafford sier at stasjonen etter denne datoen må betale tre ganger mer i transponderleie enn de gjør i dag dersom de fortsetter på samme frekvens.

Flytting til en digital frekvens vil også bli dyrere, men mesteparten av Carolines potensielle lyttere er hjemmehørende i Storbritannia. Det mest aktuelle alternativet er å flytte over til digitalpakken på 28.2 grader øst, men da mister stasjonen sine europeiske lyttere.

Transponderleie hos Worldspace er et alternativ som vurderes, i og med at mottakere fra dette satellittselskapet kan fås kjøpt for £ 99.

E4 en flopp

Britiske Channel 4s underholdningskanal E4 har mislykkes i å tiltrekke seg seere. E4 ble lansert for et par måneder siden, men det viser seg at et fåtall mennesker har sett på kanalen. Tre programmer den 5. februar hadde færre enn 12 seere, ifølge Broadcast Audience Research Board.

2D erstatter 1D

Astra 2D har erstattet Astra 1D på 28.2 grader øst. Astra 1D flytter tilbake til den originale posisjonen på 19.2 grader øst.

Kutter analoge kanaler

Total Rock og Sunrise Radio har stengt sine analoge kanaler på Astra 1 og sender utelukkende digitalt på Astra 2. Sunrise er på 12.324 GHz. I tillegg har UCB Inspirational startet opp på Astra 2, frekvens 12.110 GHz.

Kinofilm over satellitt

17. november fikk kinogjengere i New York se en film på kino som ble overført via satellitt. En digital kopi av filmen ble sendt fra Tulsa, Oklahoma via en Boeing-satellitt til en parabolantenne hos den aktuelle kinoen på Times Square. Kryptering på militært nivå ble brukt, og hele overføringen tok åtte timer.

Systemet for digital overføring av kinofilm er ventet å revolusjonere kinomarkedet også i Norge. Det åpner for at samtlige kinoer i prinsippet kan ha premierer samtidig på nye filmer. Distributørene vil spare utgifter til kopiering og og frakt.

Men på den andre siden kan slik digital distribusjon bety massenedleggelse av norske kinoer. Utstyret som trengs for å ta mot, lagre og spille av de digitale filmene, ligger i millionklassen investeringsmessig, og harmonerer neppe særlig godt med mange kommunale kinoers virkelighet. Sannsynligheten for at alle får lov å ha premierer samtidig er dessuten liten. Produsenter og distributører kommer ventelig til å bestemme hvem som får lov å vise filmene når, utfra hvem som betaler mest for å få vise filmen tidlig.

Murdochs globalisering stoppes

Mediemogulen Rupert Murdoch har ambisjoner om å føre hele British Sky Broadcasting over til Sky Global-paraplyen. Et sånt steg vil imidlertid være umulig de nærmeste årene, ifølge kilder fra bransjen. Murdochs News Corp Ltd. eier 37.5 prosent av BSkyB og vil ha et større grep om selskapet. Men ved å ta kontroll over USAs største satellitt-TV-operatør, DirecTV, vil planene stoppe opp i alle fall i to år framover.

Under forutsetning av en spesiell avtale, vil News Corp inneha 35 prosent av Sky Global Hughes og være den største aksjonæren i selskapet. Derimot kan ikke Hughes gå under 51 prosent i eierandel de neste to årene av skattemessige årsaker. Rupert Murdoch, som er styreformann i BSkyB, trenger 100 prosent eierskap for å få til dette.

Kosovo og Serbia øker

Radio Television Kosovo (RTK) sender nå fire timer per dag. Stasjonen ble startet opp i Pristina av European Broadcasting Union og får blant annet programmer fra andre EBU-medlemmer. RTK startet i september 1999 med nyheter og informasjon på albansk og serbisk. Nå er flere språk kommet til, og sendetiden er 1800-2200 daglig.

Fra serbisk side har den private BK TV fra Beograd relansert på satellitt. Kanalen skal sende ukodet og være tilgjengelig for alle som kan ta imot Eutelsat Hotbird 3. Frekvensen er 12.220 GHz.

Signalet fra Beograd sendes opp til en satellitt på 36 grader øst for deretter å tas ned i Israel. Herfra går uplinken til Eutelsat. Kanalen skal sende 24 timer i døgnet og hovedsakelig ha egenproduksjoner. Videre skal kanalen også leie transponder på en satellitt som dekker Nord-Amerika.

WorldSpace i bevegelse

Sammen med en samarbeidspartner i Tyskland har ingeniører fra WorldSpace utviklet og testet en ny teknologi som gjør det mulig å ta imot satellittsignaler mens man kjører i bil. Teknologien gjør det mulig ved å legge inn en forsinkelse på 4.32 sekunder, som fører til at et minne aktiveres når man kjører inn i "dødsone" med tettbebyggelse eller tunneler.

Nylig ble også de økonomiske støttespillerne til WorldSpace offentliggjort. Hele satellittprosjektet koster 700 millioner dollar, og ifølge styreformann Noah Samara er det flere private finansieringspartnere innen olje- og hotellnæringen i Saudi-Arabia som støtter opp om satsingen.

Worldspace inntar Europa

Det er solgt over 60.000 mottakere for WorldSpace med en stadig økende salgskurve. Om kort tid lanseres en billig-mottaker til rundt 100 dollar, som man regner med vil øke salget ytterligere.

Etter å ha etablert sendinger mot Afrika og Asia, har Worldspace nå kastet øynene på det europeiske markedet. Selskapet har inngått kontrakt med Alcatel Space med tanke på å utvikle et satellittbasert radiosystem for Europa. I Europa er bruken av det såkalte L-båndet ikke helt uproblematisk. WorldSpace benytter området 1467 til 1492 GHz, som er en god porsjon av frekvensområdet som i Europa er øremerket til lokale og satellittbaserte DAB-sendinger. (DAB-tunere med L-band dekker typisk 1452 til 1492 GHz).

Det europeiske satellittsystemet vil kunne gi god mottaking både ved stasjonær, portabel og mobil mottaking, og vil dekke hele Europa. Systemet vil kunne formidle rundt 100 radiokanaler ved siden av tekst og grafikk - som for eksempel vær- og veimeldinger, kart o.l. Det er også meningen at systemet skal kunne samkjøres med bakkebaserte systemer for å gi storbyområder muligheter for å inkludere lokale sendinger i systemet. Worldspace har allerede testet ut denne muligheten.

Begge selskapene har deltatt i utviklingen av det amerikanske XM Satellite Radio System, slik at det meste av teknologi som trengs allerede finnes og fungerer. Interessen fra potensielle investorer til den europeiske satsingen har vært god, og man snakker allerede om lansering så tidlig som i 2003.

XM Satellite Radio lanseres i USA

XM Satellite Radio samarbeider med blant andre Matsushita (Panasonic), Sony, Alpine, Clarion, Blaupunkt, Delphi-Delco, Motorola, Sharp og Pioner som skal produsere mottakere for systemet. Ledende bilprodusenter er med som investorer. Det foreligger en rammeavtale på at General Motors skal montere XM-mottakere som standard i alle sine nye biler allerede i løpet av inneværende år. Et dusin andre bilmerker skal gjøre det samme.

To satellitter skal benyttes til å dekke hele USA. "Rock" skal etter planen sendes opp i midten av mars, mens "Roll" står for tur i mai. Begge er bygd av Boeing Satellite System og skal sendes opp fra Sealaunch, en oljeplattformliknende oppskytningsrampe som for et par år siden lå noen dager i Kristiansand under uttesting. Satellittene er de kraftigste som er sendt opp i bane så langt. 15 kW skal de stråle ut. I byområder blir det dessuten bygd 1500 booster-stasjoner for å gjøre deknningen ennå bedre.

Studiofasiliteter til en samlet pris av 65 millioner dollar er under bygging i Washington DC, med 82 sendestudioer, 20 produksjonsstudioer og 310 digitale arbeidsstasjoner.